

Provinciale vlinderatlassen Drenthe en Zeeland

U heeft de aankondigingen al eerder in *Vlinders* kunnen lezen, maar hierbij een korte bespreking van deze twee provinciale standaardwerken. In beide provincies zijn vlinderwerkgroepen actief, die vele duizenden uren hebben gestoken in het onderzoeken van hun provincie. Zoveel mogelijk kilometerhokken zijn bezocht, om het beeld zo volledig mogelijk te maken.

Het goed inventariseren van zulke grote gebieden is al een grote klus, maar om vervolgens die gegevens ook nog allemaal te verwerken en uit te brengen in een boekwerk is helemaal tijd- en energierovend. Toch hebben de werkgroepen in Drenthe en Zeeland dat voor elkaar gekregen. Twee prachtige boekwerken zijn het resultaat.

Drenthe

'Dagvlinders in Drenthe' is een groot formaat boek (A4) met maar liefst 243 pagina's. Uiteraard staat er een aantal inleidende hoofdstukken in over dagvlinders, de methode en de verwerking van de gegevens en een beschrijving van het landschap in Drenthe, maar het grootste deel (bijna 200 pagina's) bestaat uit de beschrijving van de waargenomen soorten. Uiteraard staat er een verspreidingskaart per soort in en wat opvalt is de zeer duidelijke achtergrond. Naast de steden zijn ook de grotere bos- en heidepercelen aangegeven, wat bij veel soorten heel leuke beelden oplevert.

Een belangrijke plaats bij de soortbesprekingen is er voor het gebruik van nectarplanten. Gebaseerd op vele duizenden waarnemingen van dagvlinders en de nectarplant waarop ze dronken zijn van veel soorten overzichten gegeven van deze planten. Hoewel vlinders minder kritisch en verwend zijn dan rupsen zie je hier toch aardige verschillen. Van het groot dikkopje is meer dan 40% van de waarnemingen gedaan op braam. Het zwartsprietdikkopje daarente-

gen is nooit op deze plant aangetroffen, maar wel op 80 andere, waarvan akkerdistel, met 21%, het meest geliefd bleek. Het klein geaderd witje is het meest aangetroffen op vlinderstruik en akkerdistel, terwijl zijn broertje het klein koolwitje voorkeur lijkt te hebben voor gele composieten, want vertakte leeuwentand en stijf havikskruid nemen meer dan 30% van de waarnemingen voor hun rekening.

Naast de soortbeschrijvingen is ook het hoofdstuk over de betekenis van Drenthe voor dagvlinders erg interessant. Er wordt gekeken naar de verschillende landschapstypen in Drenthe en de specifieke soorten die er voorkomen, maar ook is Drenthe nationaal en internationaal vergeleken. Voor een aantal soorten is Drenthe nationaal van grote betekenis. De veenbesparelmoervlinder komt alleen in deze provincie voor, maar ook van veenbesblauwtje, veenhooibeestje en gentiaanblauwtje komt een belangrijk deel in Drenthe voor. Internationaal wordt Drenthe van groot belang geacht voor heivlinder, veenhooibeestje en gentiaanblauwtje.

Dagvlinders in Drenthe is een zeer lezenswaardig boek met een hoge informatiedichtheid. Een minpuntje zit in de foto's. Een deel daarvan is prachtig en ook redelijk gedrukt, maar er zijn er een aantal die niet scherp zijn en sommige zijn dan ook nog veel te groot afgedrukt. Dat je een foto van een rouwmantel die in Drenthe is gezien wilt opnemen in de atlas is logisch, maar die hoeft niet over anderhalve pagina te worden uitgesmeerd als hij niet echt scherp is.

Zeeland

'Dagvlinders in Zeeland' is een ander type boek. Het is het eerste deel van een serie 'Fauna Zeelandica' en de doelgroep van deze serie is breder dan alleen de echte vlinderliefhebbers. Het is meer gericht op het algemeen natuurliefhebberend publiek. Dat is terug te vinden in de tekst en in de prettige vormgeving. Het formaat is ongeveer A5 en het beslaat 143 pagina's.

Het zwaar-
tepunt
van de
tekst
ligt op
de

beschrijvingen

per soort. In twee tot vier pagina's wordt informatie gegeven over het voorkomen en het leefgebied en de ecologie van de soort, terwijl wordt afgesloten met aanbevelingen voor behoud en herstel van die vlindersoort. De verspreidingskaartjes geven, behalve een stip op een plek, ook een indicatie van de talrijkheid van de soort. Van elke soort zijn mooie foto's opgenomen (allemaal van Zeeuwse makelij).

Naast een hoofdstuk over biologie en ecologie van dagvlinders (Hoe leven dagvlinders?) zijn er interessante bijdragen over de geschiedenis van het vlinderonderzoek in Zeeland en wordt er een vergelijking gemaakt met de gegevens uit het verleden. Dat gebeurt gedetailleerd per streek. Voor 1993 was Schouwen Duiveland het soortenrijkst, met 43 soorten. Na 1993 is de koploperspositie overgenomen door Zeeuws Vlaanderen, wellicht veroorzaakt door het feit dat er daar zeer actieve vlindersaars bezig zijn. Er zijn daar recent nog 36 soorten aangetroffen, waaronder bijvoorbeeld de eerste waarneming van het geraniumblauwtje in Nederland. Inmiddels zijn de voorbereidingen aan de gang voor een nieuw deel in deze serie, de libellen van Zeeland en we kijken uit naar dit boekwerk!

Dijkstra A.C.J., J. de Vries & B.J. Hoentjen, 2003. Dagvlinders in Drenthe. Vlinderwerkgroep Drenthe / Uitgeverij PubliQue, Emmen.

Baaijens A., C. Jol, J. Jol & H. Wagenaar (red.), 2003. Dagvlinders in Zeeland. Vlinder- en libellenwerkgroep Zeeland, Oost Souburg / Stichting Het Zeeuwse landschap, Heinkenszand.

Kars Veling

LEZINGEN

Wilt u een lezing laten verzorgen, kijk dan op www.vlinderstichting.nl onder de knop vlinders & libellen/meer weten/lezingen of bel 0317 467346 voor meer informatie.

Vlinders in de ecologische tuin - Kars Veling

11 november 2004, 20.00 uur
Vereniging voor ecologische leef- en teeltwijze,
Gemeenschapshuis Den Hert,
Emmaplein 2, Bladel.
Toegang: gratis
Informatie: de heer P. Bevers,
tel. 013 4670273

Bloemen en hun bezoekers

- Jaap Bouwman
15 februari 2005, 20.30 uur
Nederlandse Bond voor Plattelandsvrouwen
Cultureel Centrum, Julianalaan
1, Sprang-Capelle
Toegang: € 3,-
Informatie: mevr. J. Zwijgers,
tel. 0416 276687

Vlinders en libellen in hun omgeving - Kars Veling

17 februari 2005, 19.45 uur
KMPT afd. Groei en Bloei Driebergen
Woon- en zorgcentrum De Brug, Sparrenheide 1, Driebergen-Rijsenburg
Informatie: mevr. H. Bom, tel. 0343 51 46 45

Weetjes over de natuur

Met de serie Natuur Plus, weetjes over de natuur biedt de Stichting Bomen Over Leven een groot aantal van die aardige en leerzame feiten aan. De informatie is uitstekend te gebruiken voor een werkstuk of spreekbeurt op school, om je eigen natuorkennis uit te breiden of... om tijdens een excursie de boswachter of natuurgids verstand te laten staan. Inmiddels zijn de eerste drie deeltjes gereed. In de groene winkel op www.bomenoverleven.nl vindt u meer informatie over de prijzen en de wijze van bestellen. Wie geen internet heeft kan de deeltjes bestellen door € 7,50 over te maken op giro 4032484 ten name van de Stichting Bomen Over Leven, Zoetermeer, onder vermelding van: Natuur Plus 1, 2 en 3 en (bij girofoon- of internetbetaling) uw adres.

TENTOONSTELLINGEN

Onderstaande tentoonstellingen van De Vlinderstichting zijn ondergebracht bij ExpoRent. Informatie over verhuur en beschikbare perioden is te verkrijgen bij ExpoRent, tel. 0481 420164, of exporent@ecomarkt.nl. Of kijk op www.expo-rent.org.

- *Herstel dagvlinders* gaat in op achtergronden van de achteruitgang van de dagvlinders en de mogelijkheden die er zijn voor herstel. Aan de hand van een viertal voorbeelden wordt informatie gegeven over het leven van vlinders en de eisen die ze aan hun omgeving stellen. Huurprijs: € 250,- per vier weken.
- *Vlinders in de duinen* is een fraai vormgegeven tentoonstelling over het Nederlandse duingebied en de vlinders die daar voorkomen. Met informatie over de biologie van vlinders, ecologische aspecten, leefgebieden, de achteruitgang van vlinders en de mogelijkheden voor behoud, herstel en ontwikkeling. Huurprijs: € 350,- per vier weken.
- *Vlinders in het veenweidegebied* behandelt vlindersoorten die kenmerkend zijn voor het veenweidegebied. Huurprijs: € 75,- per vier weken.
- *Tuinieren met planten en dieren* stimuleert mensen om hun tuin op een natuurvriendelijke manier in te richten en te onderhouden. De tentoonstelling wordt beheerd door De Vlinderstichting namens het platform 'Tuinieren met planten en dieren'. Huurprijs: € 125,- per vier weken.